

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНО-МЕДИЧНИХ НАУК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКпп 16 Клінічна практика (Фізична терапія при патології опорно-рухового системи осіб різного віку із важкими, комбінованими та тривалими порушеннями).

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Другий (магістерський) рівень

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Магістр з фізичної терапії

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

22 Охорона здоров'я

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

227 «ТЕРАПІЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ»

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ

227.01 Фізична терапія

Одеса - 2023 рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ЗАГАЛЬНО-МЕДИЧНИХ НАУК
протокол № 1 від 01 вересня 2023 року.

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Відаді ГУЛУЄВ	0677182129	linakovalchuk@i.ua

Завідувач кафедри загально-
медичних наук, д.мед.н.,
професор

Гарант освітньої програми

Узгоджено
Начальник навчального
відділу

Ліна КОВАЛЬЧУК

Ліна КОВАЛЬЧУК

Лариса РАЙЧЕВА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 9 Загальна кількість годин – 270	Галузь - 22 Охорона здоров'я	обов'язкова	
	Спеціальність – 227 Терапія та реабілітація, спеціалізація 227.01 Фізична терапія	Рік підготовки:	
1			
		Семестр	
		1	
		Лекції	
		-	
		Лабораторні /Практичні,	
		-	
		Семінарські	
		-	
		Самостійна робота та індивідуальні завдання	
		270	
		Вид контролю:	
		іспит	
Мова навчання – українська	Рівень вищої освіти – Другий (магістерський) рівень		

Програма вивчення навчальної дисципліни ОКп 16 Клінічна практика (Фізична терапія при патології опорно-рухового системи осіб різного віку із важкими, комбінованими та тривалими порушеннями) складена відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) фахівців другого (магістерського) рівня, галузі знань -22 «Охорона здоров'я», спеціальності –227 **Фізична терапія, ерготерапія, спеціалізації 227.1 Фізична терапія.**

Клінічна практика як навчальна дисципліна базується на вивченні студентами засобів та методів фізичної терапії, ерготерапії хворих з порушеннями рухових функцій внаслідок травм та захворювань; забезпечує послідовність та взаємозв'язок з травматологією, ортопедією, хірургією, неврологією та іншими предметами навчального плану, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосування знань з фізичної терапії, ерготерапії в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності; навчає використовувати засоби фізичної терапії, ерготерапії та інші фізичні чинники в практиці для забезпечення лікування та профілактики захворювань та їх ускладнень.

Предметом вивчення дисципліни є формування в студентів адекватних уявлень про їхню майбутню діяльність, особливості професії й тих вимог, які будуть пред'явлені майбутньому фахівцеві з вищою освітою. Медичні ВНЗ повинні готувати всебічно розвинених спеціалістів, які б володіли теоретичними знаннями і практичними навичками та вміннями застосування різноманітних засобів фізичної терапії, ерготерапії в своїй лікувально-профілактичній роботі.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з анатомії людини, фізіології людини, валеології, лікувальної фізкультури, медичної реабілітації, фізіотерапії, вікової фізіології у закладах вищої освіти.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні фахових дисциплін.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: «Клінічна практика (Фізична терапія при патології опорно-рухового системи осіб різного віку із важкими, комбінованими та тривалими порушеннями)» - підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого в європейський та світовий науково-освітній простір фахівця з фізичної терапії, який на високому рівні володіє теоретичними та практичними навичками та здатен розв'язувати складні задачі і проблеми пов'язані з порушеннями функцій органів та систем людини, може кваліфіковано здійснювати обстеження, тестування, визначення функціонального стану та рівня фізичного розвитку особи, розробляє та впроваджує індивідуальні програми реабілітації, розробляє та впроваджує комплекс заходів і рекомендацій, спрямованих на поліпшення діяльності організму, пропагує здоровий спосіб життя та інтегрує людей з обмеженнями життєдіяльності у суспільство.

ОКпп 16 «Клінічна практика (Фізична терапія при патології опорно-рухового системи осіб різного віку із важкими, комбінованими та тривалими порушеннями)» орієнтована на клінічну практику, а також організаційно-управлінську, дослідницьку діяльність в галузі практичної охорони здоров'я.

Завдання:

- визначити функціональні можливості пацієнта із порушенням функцій опорно-рухового апарату;
- визначити мету та засоби фізичної терапії, ерготерапії при порушеннях функції опори та ходьби;
- добрати засоби фізичної терапії, ерготерапії при порушеннях функції верхньої кінцівки;
- провести реабілітаційні заходи для відновлення рівноваги та координації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

- основні причини порушень з боку опорно-рухового апарату;
- особливості клінічних проявів порушень локомоторної функції при травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату;
- періоди застосування засобів фізичної терапії, ерготерапії при окремих травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату;
- можливості використання технічних засобів для відновлення функції верхньої та нижньої кінцівки.
- основні причини порушень з боку опорно-рухового апарату;
- особливості клінічних проявів порушень локомоторної функції при травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату;
- періоди застосування засобів фізичної терапії, ерготерапії при окремих травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату;
- можливості використання технічних засобів для відновлення функції верхньої та нижньої кінцівки.

Вміти:

- ефективно використовувати отримані теоретичні знання на практиці;
- проводити заняття з лікувальної фізкультури в різні періоди при різних травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату;
- правильно оцінювати результати реабілітаційних заходів.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ

ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Клінічна практика (Фізична терапія при патології опорно-рухового системи осіб різного віку із важкими, комбінованими та тривалими порушеннями)» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність здійснювати професійну діяльність фізичного терапевта або ерготерапевта, розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної терапії або ерготерапії відповідно до спеціалізації.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 04. Здатність виявляти та вирішувати проблеми.

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 01. Здатність визначати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної, духовної сфер, обмеження заняттєвої участі пацієнта відповідно до Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ).

СК 03. Здатність ефективно спілкуватися з пацієнтом/клієнтом, його родиною й опікунами, формувати розуміння власних потреб пацієнта та шукати шляхи їх реалізації, розробляти та впроваджувати домашню програму терапії.

СК 04. Здатність до роботи у реабілітаційній команді та міжособистісної взаємодії з представниками інших професійних груп різного рівня.

Навчальна дисципліна «Клінічна практика (Фізична терапія при патології опорно-рухового системи осіб різного віку із важкими, комбінованими та тривалими порушеннями)» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньою програмою «ТЕРАПІЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ»:

ПРфт 01. Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.

ПРфт 02. Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта.

ПРфт 05. Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі.

ПРфт 07. Спілкуватися з пацієнтом/клієнтом для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та результатів фізичної терапії.

ПРфт 08. Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій та мультисистемній патології.

ПРфт 13. Коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів.

ПРфт 14. Проводити самостійну практичну діяльність.

ПРфт 19. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах в умовах військового часу; вибирати методи та засоби збереження життя.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною -

Після закінчення вивчення дисципліни **здобувач вищої освіти буде знати:**

Здобувач вищої освіти буде вміти:

-ефективно використовувати отримані теоретичні знання на практиці;

-проводити заняття з лікувальної фізкультури в різні періоди при різних травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату;

-правильно оцінювати результати реабілітаційних заходів.

Навчання дисципліни дозволяє здобути **навички** як через фахові освітні компоненти, які містять в собі соціальні елементи для роботи за напрямом блоку вибіркових дисциплін (які сприяють розвинення та вдосконалення способів мислення, професійних, світоглядних, громадських якостей, морально-етичних цінностей), так і через проходження практики, під час якої здобувачі освіти навчаються демонструвати толерантність, емпатію, вміння налагоджувати співробітництво з пацієнтом/клієнтом, колегами, проявляти лідерські якості, працювати в критичних умовах та логічно і системно мислити.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Види та причини порушень функцій опорно-рухового апарату.

Визначення поняття "Реабілітація". Короткі історичні відомості. Завдання, мета та принципи реабілітації. Види, періоди та етапи реабілітації. Порушення опорно-рухового апарату виникають унаслідок певного захворювання, що призводить до розладу рухових функцій (дитячий церебральний параліч у важкій формі, розсіяний склероз, захворювання кісток), унаслідок травми хребта або ампутації. Ушкодження спинного мозку, який відповідає за рухову активність кінцівок, унаслідок чого відбувається їх параліч. Хребет. Параплегія: спинний мозок травмовано нижче шийного відділу, відтак, у людини уражена нижня частина тіла і ноги, а також частина внутрішніх, тазових органів. Тетраплегія: спинний мозок пошкоджений на рівні шийного відділу, унаслідок цього руки й ноги в людини повністю або частково позбавлені чутливості та рухливості.

Тема 2. Методи оцінки ступеню порушень функцій опорно-рухового апарату.

Основні методи обстеження та оцінки опорно-рухового апарату: збір анамнезу, об'єктивне обстеження, кількісна оцінка суглобового синдрому, дослідження функціонального стану суглобів; – методи оцінки повсякденної життєдіяльності та функціональної незалежності пацієнта за спеціальними шкалами (Бартела, FIM)

Тема 3. Основні засоби фізичної терапії, ерготерапії при захворюваннях ОРА.

Масаж, лікувальна фізична культура, фізіотерапія, механотерапія тощо. Завдання реабілітації: 1) найбільш повноцінне відновлення функціональних можливостей різних систем організму, в тому числі опорно-рухового апарату, а також розвиток компенсаторних пристосувань, які наближають хворого до умов звичайного для нього повсякденного життя, до праці. Комплекс ЛФК включає лікувальну гімнастику, механотерапію, тренування у ходінні, масаж та ін. Використовуються також елементи фізіотерапії, природні та преформовані фізичні фактори. 2) Відновлення побутових можливостей хворого, тобто пристосування до повсякденного життя, а саме: - можливість пересування; - можливість самообслуговування та виконання посиленої домашньої роботи; 3) Відновлення працездатності, тобто повернення втрачених хворим професійних навичок шляхом виконання і розвитку функціональних можливостей рухового апарату. 4) Попередження розвитку

патологічних процесів, які приводять до тимчасової або стійкої втрати працездатності, тобто здійснення заходів вторинної профілактики.

Тема 4. Особливості фізичної терапії, ерготерапії хворих з геміпарезами.

Геміпарез – одностороння слабкість м'язів (руки, ноги, обличчя). Це один з ключових симптомів неврологічних (тобто пов'язаних з мозком та нервовою системою) проблем. Оцінка сили м'язів кожної з рук та ніг.

Тема 5. Особливості фізичної терапії, ерготерапії хворих з геміплегіями.

Геміплегія – параліч м'язів однієї половини тіла; одностороння втрата довільної моторики. Пірамідні порушення – спастичних плегій (подвійна геміплегія, спастичнадиплегія, геміплегія). Порушення мозкового кровообігу при геморагічному або ішемічному інсульті, парези або паралічі центральні (спастичні) на стороні, протилежній вогнищу ураження (геміплегія, геміпарез), порушення чутливості, рефлексів.

Тема 6. Фізична терапія, ерготерапія хворих зі спастичним парапарезом нижніх кінцівок.

Вправи на розслаблення м'язів і формування координації між м'язами — функціональними антагоністами. Комплекс лікувальної гімнастики відповідно до діагнозу, віку і функціональних можливостей

Тема 7. Засоби фізичної терапії, ерготерапії для відновлення функцій верхньої кінцівки.

Застосування програми фізичної терапії, а саме її засобів таких як: кінезіотерапія, масаж, фізіотерапія, ортезування; та дотримання основних принципів реабілітаційного процесу, якими є індивідуальний підхід (реабілітаційна програма для кожного пацієнта будується з урахуванням діагнозу (ішемічний, геморагічний інсульт), обширності вогнища ураження, давності захворювання, віку, супутніх захворювань, характерних особливостей пацієнта, систематичність і тривалість відновлювальних заходів - згинання плеча (амплітуда), згинання плеча (сила), лежачи на спині, рука з обтяженням вздовж тулуба, розгинання плеча (амплітуда), сидючи, палиця в руках, розгинання плеча (сила), лежачи на животі, рука з обтяженням вздовж тулуба, відведення плеча (амплітуда), сидючи, палиця в руках, відведення плеча (сила), сидючи, рука з обтяженням вздовж тулуба

Тема 8. Методики відновлення дрібної моторики у хворих травматологічного та неврологічного профілю.

Зниження рухової функції суглобів, внаслідок утворення контрактури; зниження або зникнення витривалості і м'язової сили кінцівок; втрата чутливості кисті рук; порушення координації внаслідок загального поширення болю або набряку.

Тема 9. Застосування технічних засобів для відновлення порушених функцій опорно-рухового апарату.

Визначення понять “Засіб”, “Технічний засіб”. Коротка історія використання технічних засобів у медицині та реабілітації. Вимоги до технічних засобів у фізичній реабілітації. Класифікація технічних засобів у фізичній реабілітації. реабілітації є: - протезно-ортопедичні вироби, у тому числі ортопедичне взуття; (протези верхніх та нижніх кінцівок, апарати та татори верхніх та нижніх кінцівок, корсети жорсткі та текстильні; бандажні вироби; ортопедичне взуття та устілки; протези молочної залози та ліфи для їх кріплення та компресійні рукави при лімфодемії для жінок після мастектомії); - засоби для пересування (крісла колісні, палиці, милиці, ходунці); - спеціальні засоби для особистого догляду та самообслуговування (наколінники, налокітники, пристосування для підтримання кінцівок та тулуба) (засоби для одягання, захоплювачі, сидіння для ванни, туалетні стільці, інше); - допоміжні засоби для особистої рухомості, переміщення та підйому; - спеціальні засоби для освіти - спеціальні засоби для орієнтування, спілкування та обміну інформацією (засоби для писання, диктофони, телефони, магнітофони, годинники для осіб із порушенням зору та слуху); - спеціальні меблі та оснащення тощо. - спеціальне фізкультурно-спортивне обладнання і спорядження, спортивний інвентар.

Іспит

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	Денна форма			
		Лекц.	Прак	Сам. Роб.	примітка
1	2	3	4	5	6

Розділ №						
Тема 1.	Види та причини порушень функцій опорно-рухового апарату.	30			30	
Тема 2.	Методи оцінки ступеню порушень функцій опорно-рухового апарату.	30			30	
Тема 3.	Основні засоби фізичної терапії, ерготерапії при захворюваннях ОРА.	30			30	
Тема 4.	Особливості фізичної терапії, ерготерапії хворих з геміпарезами.	30			30	
Тема 5.	Особливості фізичної терапії, ерготерапії хворих з геміплегіями.	30			30	
Тема 6.	Фізична терапії, ерготерапії хворих зі спастичним парапарезом нижніх кінцівок.	30			30	
Тема 7.	Засоби фізичної терапії, ерготерапії для відновлення функцій верхньої кінцівки.	30			30	
Тема 8.	Методики відновлення дрібної моторики у хворих травматологічного та неврологічного профілю.	30			30	
Тема 9.	Застосування технічних засобів для відновлення порушених функцій опорно-рухового апарату.	30			30	
	Іспит					
Всього годин		270			270	
Кредитів ЄКТС- 9						
Загальна кількість годин – 270						

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Лекцій не передбачено

6. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарських занять не передбачено

7. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичних занять не передбачено

8. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Тема	годин
Тема 1.	Види та причини порушень функцій опорно-рухового апарату.	30
Тема 2.	Методи оцінки ступеню порушень функцій опорно-рухового апарату.	30
Тема 3.	Основні засоби фізичної терапії, ерготерапії при захворюваннях ОРА.	30
Тема 4.	Особливості фізичної терапії, ерготерапії хворих з геміпарезами.	30
Тема 5.	Особливості фізичної терапії, ерготерапії хворих з геміплегіями.	30
Тема 6.	Фізична терапії, ерготерапії хворих зі спастичним парапарезом нижніх кінцівок.	30
Тема 7.	Засоби фізичної терапії, ерготерапії для відновлення функцій верхньої кінцівки.	30
Тема 8.	Методики відновлення дрібної моторики у хворих травматологічного та неврологічного профілю.	30
Тема 9.	Застосування технічних засобів для відновлення порушених функцій опорно-рухового апарату.	30
	Всього годин	270

9. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль, який здійснюється у ході: виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення іспиту	50%

--	--

Методи діагностики знань (контролю)	розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит
--	--

10 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

- 1) Поняття про фізичну реабілітацію. Види фізичної реабілітації. Завдання фізичної реабілітації.
- 2) Принципи фізичної реабілітації
- 3) Етапи фізичної реабілітації.
- 4) Засоби фізичної реабілітації.
- 5) Особливості методу ЛФК.
- 6) Клініко-фізіологічне обґрунтування лікувальної дії фізичних вправ.
- 7) Механізми регулювання фізіологічних функцій при впливі фізичних засобів реабілітації.
- 8) Основні позитивні ефекти фізичних вправ.
- 9) Основні засоби ЛФК.
- 10) Класифікація фізичних вправ.
- 11) Способи дозування фізичного навантаження.
- 12) Історія виникнення та розвитку системи комплексної реабілітації хворих та інвалідів.
- 13) Історія комплексної реабілітації хворих та інвалідів в Україні. Роль наших співвітчизників у розвитку та пропаганді комплексної реабілітації хворих та інвалідів.
- 14) Роль комплексної реабілітації хворих та інвалідів у системі фізичного виховання осіб з осіб з відхиленнями у стані здоров'я.
- 15) Вплив комплексної реабілітації на організм хворої людини.
- 16) Мета, основні завдання, засоби та організація фізичної реабілітації у складі комплексних реабілітаційних програм.
- 17) Мета, основні завдання, засоби та організація медичної реабілітації у складі комплексних реабілітаційних програм.
- 18) Мета, основні завдання, засоби та організація соціально – побутової реабілітації у складі комплексних реабілітаційних програм.
- 19) Порівняльна характеристика окремих видів та різних схем комплексної реабілітації хворих та інвалідів.
- 20) Програми комплексної реабілітації у відновлювальному лікуванні терапевтичних та хірургічних хворих.
- 21) Програми комплексної реабілітації у відновлювальному лікуванні ортопедичних та травматологічних хворих.
- 22) Фізична реабілітація при компресійному переломі хребта.
- 23) Фізична реабілітація при травмах верхніх кінцівок.
- 24) Фізична реабілітація при травмах нижніх кінцівок.
- 25) Фізична реабілітація при вродженій м'язовій кривошій.
- 26) Фізична реабілітація при дисплазії тазостегнових суглобів, уродженому вивиху стегна.
- 27) Методика фізичної реабілітації при дегенеративно-дистрофічних захворюваннях хребта.
- 28) Комплексні реабілітаційні програми у спорті.
- 29) Роль комплексної реабілітації дітей раннього віку у профілактиці захворювань нервової та опорно-рухової системи.
- 30) Роль комплексної реабілітації у лікуванні дітей хворих на дитячий церебральний параліч.
- 31) Особливості комплексних реабілітаційних програм в осіб похилого віку.
- 32) Проведення комплексних реабілітаційних програм на різних етапах лікування (стаціонарний, амбулаторно-поліклінічний та санаторно-курортний). Приклад окремих нозологічних одиниць.
- 33) Комплексна реабілітація та її роль у процесі організації трудового дня, у побуті, під час проведення оздоровчих заходів.
- 34) Профілактичні програми у комплексній реабілітації хворих та інвалідів, їх роль у зміцненні здоров'я та попередження захворювань. Роль санаторно-курортного лікування.
- 35) Правила використання та поєданого застосування різних процедур у складі комплексної реабілітації хворих та інвалідів.
- 36) Матеріально-технічне забезпечення та використання сучасних технічних засобів, спортивного обладнання у програмах комплексної реабілітації.

ВРАЗКИ ПИТАНЬ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦІПЛІНИ

Іспит (Крок 2) проводився відповідно до вимог пункту 3 Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 № 334, пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 351 «Про внесення змін до Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я» та відповідно до затверджених тимчасових рекомендацій щодо організації протиепідемічних заходів при проведенні атестації здобувачів освіти за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я».

Тематика розділу Крок «Хвороби та травми кістково-м'язової системи»:

- Порушення цілісності і структури кістки
- Остеопороз
- Травми хребта без ушкодження спинного мозку
- Ушкодження та хвороби суглобів
- Ушкодження та хвороби м'яких тканин
- Порушення постави
- Деформації скелету
- Ампутація кінцівок

1. Які з перерахованих засобів ЛФК піддаються найбільш точному дозуванню:

- A. природні чинники природи
- B. загартувальні процедури
- C. *фізичні вправи
- D. масаж
- E. прогулянки

2. В останні 3-4 тижні вагітності із лікувальної гімнастики виключають вправи:

- A. для м'язів тазового дна
- B. на розслаблення
- C. для м'язів черевного пресу у вихідному положенні лежачи на спині
- D. *для дистальних відділів кінцівок у вихідному положенні лежачи на спині
- E. дихальні вправи

3. Постійним протипоказом для призначення ЛФК є:

- A. температура тіла 40° C;
- B. гіпертонічний криз;
- C. легенева кровотеча;
- D. гемографічний інсульт;
- E. *гострий лейкоз.

4. Методами проведення занять з ЛФК є:

- A. ранкова гігієнічна гімнастика, лікувальна гімнастика, дозована ходьба.
- B. *гімнастичний, спортивно-прикладний, ігровий.
- C. лікувальний масаж, лікувальна гімнастика, ранкова гігієнічна гімнастика.
- D. індивідуальний, малогруповий, груповий, самостійний.
- E. щадний, щадно-тренуючий, тренуючий.

5. В період відносної іммобілізації при травмах ліктьового суглобу хворим рекомендують вправи для ураженого суглобу

- A. *активні та активні полегшені
- B. пасивні
- C. пасивні та активні з допомогою
- D. активні з обтяженням
- E. ізометричне напруження м'язів передпліччя

6. При проведенні процедури ЛФК інструктор не повинен:

- A. назвати вправу;
- B. назвати вихідне положення;
- C. розказати і показати виконання вправ;
- D. дати команду до початку виконання вправи;
- E. *виконувати вправу разом з пацієнтом.

7. На палатному режимі призначають:

- A. 8 вправ;
- B. 10 вправ;
- C. 12 вправ;
- D. 14 вправ;
- E. *16 вправ.

8. При помірному розширенні судин на периферії кров від внутрішніх органів перерозподіляється до поверхні шкіри та м'язів, це:

- A. *покрощує роботу лівого передсердя і лівого шлуночка ;
- B. не впливає на роботу лівого передсердя і лівого шлуночка;
- C. погіршує роботу лівого передсердя і лівого шлуночка;
- D. покращує роботу лівого передсердя і погіршує лівого шлуночка;

Е. погіршує роботу лівого передсердя та покращує лівого шлуночка;

9. До фізіологічних механізмів лікувальної дії фізичних вправ не належить:

- А. загально-тонізуюча дія
- В. трофічна дія
- С. формування компенсацій
- Д. нормалізація порушених функцій
- Е. *механічна дія

10. Протипоказаннями до призначення ЛФК є наступні стани, крім одного:

- А. *синусова тахікардія понад 100 уд/хв.
- В. збільшення ШОС понад 20-25 мм/год.
- С. артеріальна гіпотензія більше ніж 90/50 мм рт.ст.
- Д. синусова брадікардія менш ніж 50 уд/хв.
- Е. недостатність кровообігу I ступеня.

11. При розтиранні відбувається:

- А. звуження судин і сповільнення кровотоку;
- В. *розширення судин і прискорення кровотоку;
- С. розширення судин і сповільнення кровотоку;
- Д. звуження судин і прискорення кровотоку;
- Е. розтирання впливає на лімфообіг;

12. На які тканинні структури діє прийом масажу вібрація?

- А. шкіру та підшкірну жирову клітковину.
- В. сполучнотканинні утворення, суглоби, фасції та апоневрози.
- С. м'язові тканини.
- Д. сухожилля.
- Е. *на всі тканинні структури.

13. Не можна проводити масаж:

- А. лімфатичних вузлів
- В. родимих плям
- С. болючих затвердінь по ходу судин
- Д. *всі відповіді вірні
- Е. є невірні відповіді

14. В кабінеті ЛФК повинно бути гімнастичних палок не менше:

- А. 4 шт;
- В. *6 шт;
- С. 8 шт;
- Д. 10 шт;
- Е. 12 шт.

15. При штрихуванні пальці прямі, максимально розігнуті, до масованої ділянки розміщені під кутом:

- А. 10°
- В. 20°
- С. *30°
- Д. 40°
- Е. 50°

11. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був

присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 1 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

- 1) Салєєва А.Д., Аврунїн О.Г., Чернишова І.М., Кабаненко І.В., Дацок О.М., Трофименко Т.О., Дондорева І.С., Мірошнікова Ж.В., Ковальова С.В. Основи комплексної реабілітації пацієнтів з патологіями опорно-рухового апарату: Навч. посібник / А.Д. Салєєва, О.Г. Аврунїн, І.М.Чернишова, І.В. Кабаненко, О.М. Дацок, Т.О. Трофименко, І.С. Дондорева, Ж.В. Мірошнікова, С.В.Ковальова. – Харків: ХНУРЕ, 2023. – 329 с.
- 2) С. Мироненко, І. Шапаренко. Фізична реабілітація при дефектах постави та деяких деформаціях опорно-рухового апарату: Навчальний посібник. - Полтава, 2022. - 103 с.
- 3) Хорошуха М. Ф. Спортивна медицина з основами медичних знань: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / М. Ф. Хорошуха. – К. : Вид-во Київського університету імені Бориса Грінченка, 2019. – 468 с.
- 4) Лісова Є. М., Шарун С. Н., Стратій Н. В. Фізична реабілітація опорно-рухового апарату при сколіозі. – 2019.
- 5) Петренко Н. В. Фізична реабілітація, спортивна медицина. – 2022.
- 6) Фізична реабілітація, спортивна медицина : Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів / В. В. Абрамов, В. В. Клапчук, О. Б. Неханевич А.В. Магльований [та ін.]; за ред. проф. В. В. Абрамова та доц. О. Л. Смирнової. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 456 с.
- 7) Михалюк Є. Л. Спортивна медицина: практикум для практичних занять. – 2020.
- 8) Фізична реабілітація, спортивна медицина та фізичне виховання: бібліогр. покажч літ. / уклад. І. В. Каминіна, О. М. Довженко, І. А. Калініченко; ЗДМУ, наукова бібліотека. — Запоріжжя, 2020. – 22 с..
- 9) Брич В. В. Місце первинної медичної допомоги у забезпеченні медичною реабілітацією осіб з ураженнями опорно-рухового апарату: рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я та ситуація в Україні. – 2022.

Допоміжна література

- 1) Михалюк Є. Л. Актуальні питання спортивної медицини : монографія / Євген Леонідович Михалюк. – Запоріжжя, ЗДМУ, 2017. – 160 с
- 2) Лікувальна фізкультура та спортивна медицина: Підручник / Клапчук В.В., Дзяк Г.В., Муравов І.В. та ін.; за ред. В.В. Клапчука, Г.В. Дзяка. – К.: Здоров'я, 1995. – 312 с.
2. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина: Тестові завдання для контролю знань студентів медичного та стоматологічного факультетів вищих медичних навчальних закладів ІУ рівнів акредитації (Навчальний посібник) / Абрамов В.В., Клапчук В.В., Магльований А.В., Смирнова О.Л., та ін.; за ред. проф. В.В. Клапчука та проф. А.В. Магльованого. – Дніпропетровськ: Мед академія, 2006. – 124 с.
3. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина (Вибрані лекції для студентів) / Абрамов В.В., Клапчук В.В., Смирнова О.Л. та ін.; за ред. проф. В.В. Клапчука. – Дніпропетровськ: Медакадемія, 2006. – 179 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті

- 1) Центр тестування – база ліцензійних тестових завдань «Крок» - 2 <http://testcentr.org.ua/>
- 2) Міністерство охорони здоров'я України: <https://moz.gov.ua/>
- 3) Державний Експертний Центр МОЗ України: <https://www.dec.gov.ua/>
- 4) Всесвітня організація охорони здоров'я: http://www.who.int/nutrition/topics/infantfeeding_recommendation/en/index.html
- 5) Рада національної безпеки і оборони України <https://www.rnbo.gov.ua/>